SZOCIALIZÁCIÓ – IDENTITÁS

Szocializáció

- A gyermekből a társas interakciók révén identitással rendelkező személy, **egy társadalom tagja lesz**
- Ebben fontos a család, a kortárscsoportok, az iskola, a munkahelyi, szabadidős társak, akikkel érintkezve az egyén **az elvárt viselkedés szabályait elsajátítja, alkalmazkodik**

- **Sikeres szocializáció**: külső szabályokat elfogadja, értékrendként, saját szerepként éli át
- **A szocializáció egész életen át tartó, jellegzetes életkori szakaszokban meg-megújuló folyamat**

„A szocializáció, a társadalomba való beilleszkedés folyamata, melynek során az egyén megtanulja megismerni önmagát és környezetét, elsajátítja az együttélés szabályait, a lehetséges és elvárt viselkedésmódokat.”

Szocializáció =interakciós folyamat, a személy viselkedése úgy módosul, hogy megfeleljen a csoport tagjai által vele szemben támasztott elvárásoknak.

INTERAKCIÓ - a személyek egymás felé irányuló, és egymás viselkedése által vezérelt aktivitása

A szocializáció folyamata

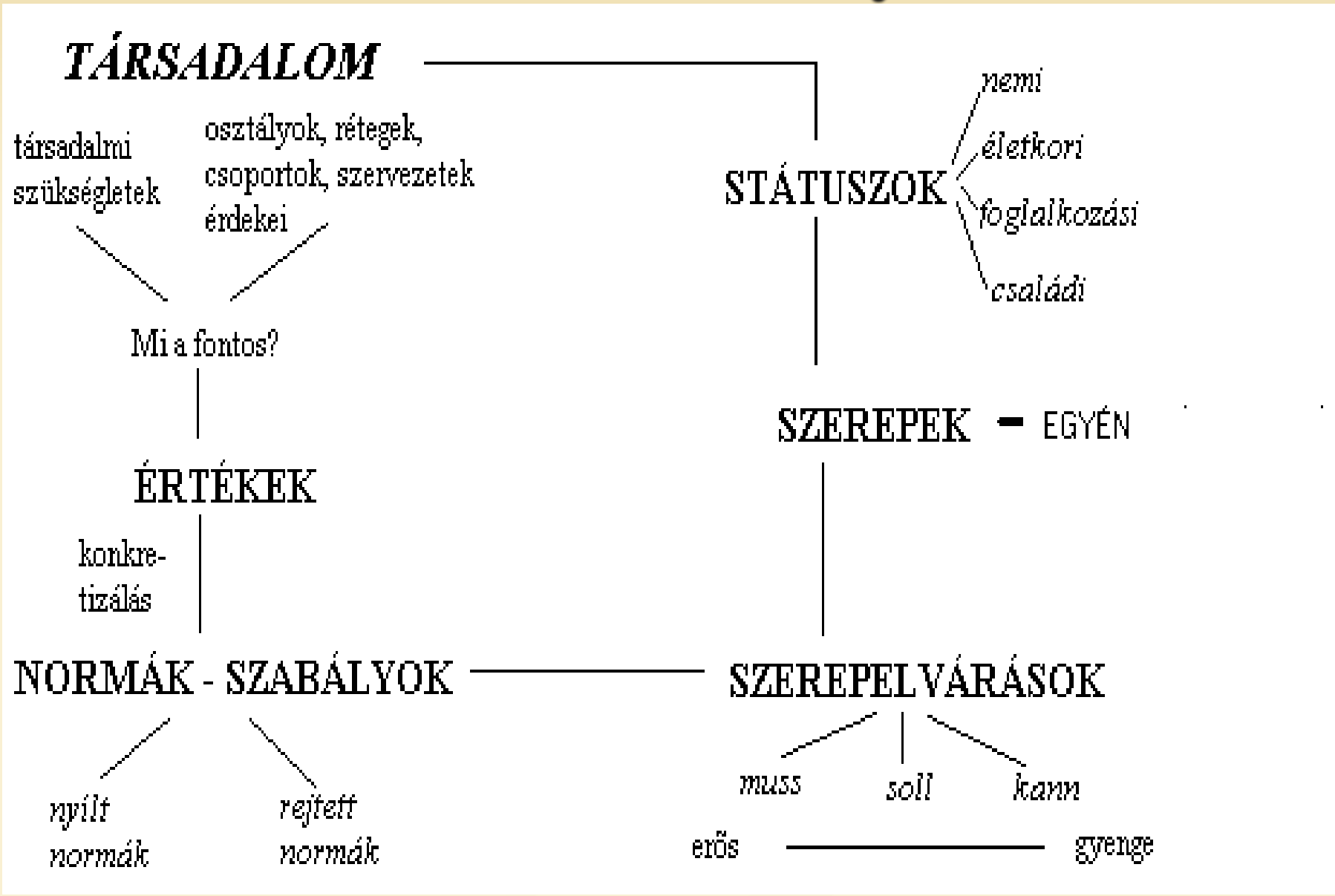

Szociális tanulás:

Az egyén viselkedése úgy módosul, hogy megfeleljen a csoport vele szemben támasztott elvárásainak.

Az egyéniben jelenik meg a társas.

Perszonalizáció:

Kialakulnak az egyénre jellemző személyiségtulajdonságok.

A közösségben megjelenik az egyedi.

Identitás

- **Identitás = azonosságtudat**
- Fontos alkotóeleme a **csoport-hovatartozás**
- **Társas identitás;** egy csoporttal való azonosulás, az **»én« »mi«-vé alakítása**
- FAJTÁI: faji, etnikai, nemzeti, kulturális, szociális, nemi, szexuális orientáció
- **Tradicionális társadalmakban** kötöttebb, a közösség által szigorúbban meghatározott elemekből épül fel az identitás
- A modern társadalmakban, évszázadok óta **identitás válság**

Az identitások kialakulása folyamatos

1.) egyénből: individualizmus, akaratszabadság, érdekek

2.) társadalmi pozícióból eredő: neme, foglalkozása, nemzetisége, családi állapota…

Egy embernek több identitása van, ami konfliktusforrás is lehet: nemi, szociális, nemzeti, kulturális, nyelvi…

Pl. a nő, az anya, a nővér, tanító egyszemélyben, de az identitások/szerepkörök ki is zárhatják egymást.

Szereptanulás

- Normák megtanulása – intellektuális tevékenység
- Modellkövető utánzás – a szerepnek megfelelő viselkedés elsajátítása

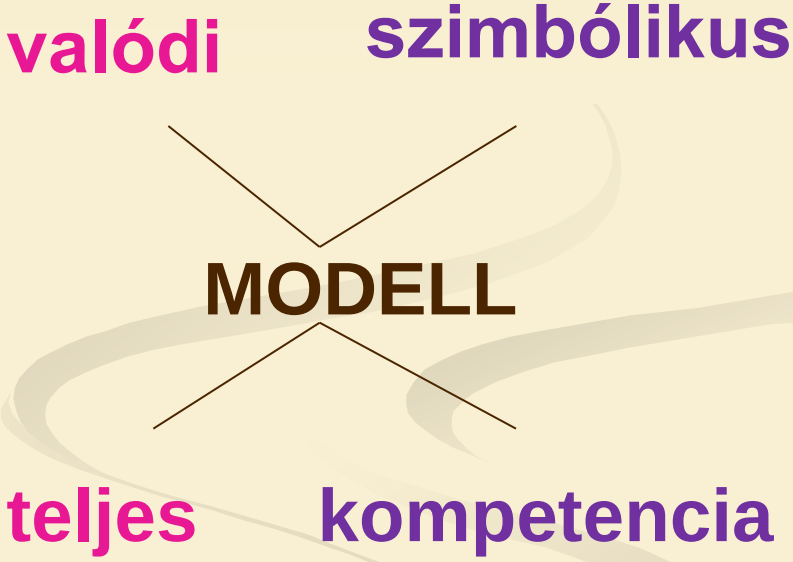

A szerepeket a családban kezdjük tanulni:

A modellkövető az utánzás révén beépíti magába a modell viselkedésformáit és személyiségtulajdonságait, de nem válik olyanná mint a másik.

- A modellek nem állandóak.
- Miután egy-egy minta betöltötte funkcióját az egyén fejlődésében, a modellkövető leválasztja magát róla, s fokozatosan eljut identitásának kibontakoztatásához.
- A modellkövetőt erős érzelmi szálak kötik a modellhez. Ennek révén valósul meg az azonosulás két formája: az **identifikáció** és az **empátia**.

Szociális szerepek

- A szociális tanulás során szociális szerepeket sajátítunk el.
- A szerep, **státusoknak** megfelelő, **normák** által szabályozott viselkedés.
- Szereptanulás = modellkövető *interperszonális viszonyok* (**szerepkészségek, szereptechnikák**)

Szerepkonfliktusok

- Szerepek közötti konfliktus:

pl. anya – feleség - tanárnő szerepek

- Szerepen belüli konfliktusok:
  - Pl. ha a szülő a serdülő gyermektől kisgyermeki engedelmességet és felnőttes önállóságot kíván meg.
  - Pl. a középvezetői szerep, ahol a beosztottak elvárásai mint vezetőre vonatkoznak, a felettesé pedig mint beosztottra.
- Személy-szerep konfliktusok

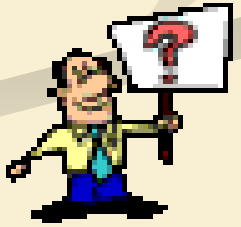

Státus

Státusok azok a pozíciók, amelyeket a társadalom a tagjainak biztosít.

Fajtái:

- életkori státusok: gyermek-felnőtt-idős
- családi, nemi státusok: szülő-gyermek, férfi-nő
- foglalkozási státusok: tanár-diák
- társadalmi státusok: szegény-gazdag, tekintélyes-vesztes

Nélkülözhetetlen az önbecsülés kialakításához

- tudatosan élni,
- önmagunkat elfogadni,
- önmagunkért felelősséget vállalni,
- magabiztosnak lenni,
- céltudatosan élni,
- tisztességesen élni

Köszönöm a figyelmet!